

léčebné konopí

petice 2011

TISKOVÁ ZPRÁVA

Odborníci a pacienti bojují za spouštění petici za umožnění léčby konopím v ČR: „Další odklady jsou neospravedlnitelné a neetické“

PRAHA - Zástupci lékařů, pacientů, akademiků a dalších významných osobností v úterý 16. srpna 2011 veřejnosti představili petici za okamžité legislativní změny umožňující v České republice zpřístupnění léčby konopím a související výzkum. Cílem petice, k níž se lze připojit a podpořit ji na www.lecebnekonopi.cz, je upozornit zákonodárce, příslušné vládní úředníky a zástupce relevantních institucí na to, s jakou netrpělivostí a nadějemi na zpřístupnění této léčebné alternativy čekají čeští pacienti. Upozorňuje zároveň, že léčba konopím je v řadě vyspělých zemí běžným standardem.

Dlouhý seznam nemocí, ve kterých je konopí nebo přípravky z něj účinnou nebo dokonce nejúčinnější známou léčbou, sahá od roztroušené sklerózy a Parkinsonovu nemoc přes zánětlivá onemocnění střev, revmatoidní artritidu, nechutenství a zvracení při chemoterapiích a ozařování, neuropatickou bolest, některé typy deprese, až po migrény, zelený zákal a celou řadu kožních onemocnění.

„Výhodou konopí v porovnání s většinou dnes dostupné léčby je zejména jeho relativní bezpečnost a s tím související snadná úprava léčebné dávky podle stavu a dispozic pacienta. Toxicita konopí a látek z něj je pozoruhodně nízká, a tak jeho užívání představuje relativně nízkou zátěž pro organismus,“ uvádí člen petičního výboru, doktor Tomáš Zábranský z Centra adiktologie Psychiatrické kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Při vhodných způsobech aplikace, které se vyhýbají procesu hoření, jsou minimalizována rizika nádorů z kouření, a pokud je konopí aplikováno ve spolupráci s lékařem, snižují se také rizika v oblasti duševního zdraví.

„Ke zpřístupnění léčebného konopí v České republice je třeba upravit zákon č. 167/1998, o návykových látkách, který v ČR zakazuje jakékoli pěstování konopí s obsahem THC vyšším než 0,3 %. Dále je třeba určit instituci, která bude pěstování konopí pro účely výzkumu a léčby kontrolovat a tak zamezí jeho úniku na černý trh. Technický krok pak bude představovat registrace konopí jako léčebné látky.“ Tak zní závěry odborného semináře, jenž se uskutečnil na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR již 8. dubna 2010 pod záštitou poslance Ivana Langra a děkana 1. lékařské fakulty UK v Praze Tomáše Zimy za účasti zástupců institucí, jež zahrnovaly Národní protidrogovou centrálu Policie ČR, Státní ústav pro kontrolu léčiv i Inspektorát pro kontrolu omamných látek Ministerstva zdravotnictví ČR. Ti se s přítomnými politiky a odborníky, s pacienty i se zástupci veřejnosti shodli, že není nutné ani žádoucí klást využití ve výzkumu a následně v léčbě v České republice překážky a že ty stávající je třeba odstranit. Nakládání s konopím pro léčebné a výzkumné účely je totiž v souladu s mezinárodními úmluvami Organizace spojených národů, které definují podmínky prohibice některých psychotropních drog včetně konopí.

Od konání parlamentního semináře, jehož výstupy jsou zveřejněny na www.adiktologie.cz/seminar, uběhl již více než rok, příslušné státní orgány však dosud nenašly společnou vůli pro iniciativu, která by léčebné využití konopí a jeho výzkum v České republice umožnila. Tento stav je alarmující zejména s ohledem na skutečnost, že Ministerstvu zdravotnictví novelizaci Zákona o návykových látkách ukládá Legislativní plán vlády ČR na rok

léčebné konopí

petice 2011

2011. Podle dostupných informací ale Ministerstvo zdravotnictví navzdory četným podnětům ze strany výzkumníků i zákonodárců a především samotných nemocných nechce legislativu pro léčebné a výzkumné využití konopí odblokovat.

Současný stav lze přitom považovat za narušení ústavních práv občanů České republiky na ochranu zdraví podle Listiny základních práv a svobod a za porušení mezinárodních úmluv o zdravotních a sociálních právech, jež Česká republika uznává za závazné. Poškozeným pacientům je přitom odpírána léčba, jež je dostupná v celé řadě vyspělých zemí. *„My parkinsonici bez změny zákona přijdeme na další dlouhé roky o možnost konečně využívat mimořádně účinnou léčbu bez strachu z toho, že děláme cosi nelegálního. Petice je naše zoufalé volání k Ministerstvu zdravotnictví, vládě a parlamentu, jimž chceme zdůraznit, že další odkládání a byrokratické průtahy jsou nelidské a ubližují nám i dalším nemocným,“* ilustruje své pohnutky k členství v petičním výboru petice Mária Opltová, pracující v pražském denním stacionáři Parkinson Klub, kde lze petici také podepsat.

Kontakt s médii zajišťuje Ing. Mgr. Vendula Běláčková (721 818 692, belackova@adiktologie.cz).

Facebook: <https://facebook.com/lecebne.konopi>

Twitter: www.twitter.com/LecebneKonopi

Přílohy	tiskové	zprávy:
Petiční výbor s kontakty		2
Příloha 2 - Členové petičního výboru a jejich motivace ke členství v něm		2
Příloha 3 - Léčebné využití konopí: přehled léčebných stavů		4
Příloha 4 - Léčebné využití konopí: výhody a rizika		5
Příloha 5 - Léčebné využití: konopí stav ve světě		7

léčebné konopí

petice 2011

Petiční výbor s kontakty

- Bc. Hana Gabrielová, místopředsedkyně a agroporadkyně občanského sdružení Konopa (hanka@konopa.cz);
- Doc. RNDr. Lumír Ondřej Hanuš, DrSc., Dr.h.c. mult., výzkumný pracovník Lékařské fakulty Hebrejské univerzity v Jeruzalémě, spoluobjevitel anandamidu („endogenního kanabinoidu“) (lumirh@ekmd.huji.ac.il);
- Martina Kafková, eReSka - volné sdružení nemocných roztroušenou sklerózou (mar.kaf@seznam.cz);
- Prof. MUDr. Zdeněk Kolář, CSc., vedoucí laboratoře pro molekulární patologii Lékařské fakulty UP Olomouc, děkan Lékařské fakulty UP Olomouc v letech 2004-2011 (kolarz@tunw.upol.cz);
- MgA. Štěpán Kubišta, ředitel Nové scény Národního divadla (s.kubista@narodni-divadlo.cz);
- MUDr. Pavel Kubů; předseda Etické komise Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti (pavelkubu3@gmail.com);
- Doc. PhDr. Michal Miovský, Ph.D., proděkan 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze, vedoucí Centra adiktologie PK 1. LF UK v Praze (mmiovsky@adiktologie.cz);
- Mária Opltová, DiS, členka výboru Valné hromady Společnosti Parkinson, o.s., (maoplt@centrum.cz);
- MUDr. Martin Votava, Ph.D., vedoucí Farmakologického ústavu 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze (martin.votava@lfmotol.cuni.cz);
- MUDr. Tomáš Zábranský, Ph.D., vedoucí pro vědu a výzkum Centra adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze (twz@adiktologie.cz).

Kontakt s médii zajišťuje Ing. Mgr. Vendula Běláčková (721 818 692, belackova@adiktologie.cz).

Příloha 2 - Členové petičního výboru a jejich motivace ke členství v něm

- Bc. Hana Gabrielová, místopředsedkyně a agroporadkyně občanského sdružení Konopa (hanka@konopa.cz)

"Petici za léčebné využití konopí jsem podepsala, neb roky odpovídám na dotazy o léčebném konopí lidem, kteří se na sdružení Konopa obrací v naději o pomoc. Často popisují velmi smutné životní příběhy, kdy jim současná medicína nepomáhá a ptají se kde získat léčebné konopí. V současné době je však bohužel těžké poskytnout těmto lidem relevantní informace a uspokojivou odpověď. Je nepochopitelné, že současná věda opomíjí historii ověřené léčebné účinky konopí a zákon neumožňuje lidem, aby se sami konopím léčili."

- Doc. RNDr. Lumír Ondřej Hanuš, DrSc., Dr.h.c. mult., výzkumný pracovník Lékařské fakulty Hebrejské univerzity v Jeruzalémě, spoluobjevitel anandamidu („endogenního kanabinoidu“) (lumirh@ekmd.huji.ac.il)

"Do petičního výboru jsem vstoupil vzhledem k tomu, že jsem začal svůj výzkum s prof. Kabelíkem, Krejčím a Šantavým na lékařské fakultě v Olomouci, kteří prosazovali v praxi konopí jako lék (a také jsem 20 let připravoval pro fakultní lékárnu v Olomouci z konopí tinkturu, která byla používána k léčbě ve fakultní nemocnici) a také proto, že zatímco v České republice léčba konopím (která je mnohdy jedinou možnou léčbou) dosud nebyla prosazena, v Izraeli jsem aktivně zapojen do procesu léčebného konopí, kterým se dnes léčí přibližně šest tisíc pacientů a jsem pověřen Ministerstvem zdravotnictví v Izraeli jako jediný člověk k hodnocení kvality léčebného konopí, které ministerstvo získává od místních oficiálně určených pěstitelů."

- Martina Kafková, eReSka - volné sdružení nemocných roztroušenou sklerózou (mar.kaf@seznam.cz)

léčebné konopí

petice 2011

"Dle mého názoru ten, který nemocným tuto léčivku odpírá, je sobec bez zájmu o ostatní - jestliže ten dotyčný to sám nepotřebuje, ať ji neužívá, ale také neodpírá těm, kterým pomáhá."

"Pohrdat tím čemu nerozumíme, je nejen nebezpečnou a dalekosáhlou zbrklostí, ale také absurdní troufalostí."

- Prof. MUDr. Zdeněk Kolář, CSc., vedoucí laboratoře pro molekulární patologii Lékařské fakulty UP Olomouc, děkan Lékařské fakulty UP Olomouc v letech 2004-2011 (kolarz@tunw.upol.cz)

„Olomoucká lékařská fakulta, s níž jsem spojil svůj vědecký život, byla kdysi ve výzkumu fascinujících léčebných vlastností konopí a látek z něj celosvětovým premiantem; tým kolem profesorů Kubelíka a Šantavého již v padesátých letech připravil na dané téma ucelenou monografii, která se ukázala nejen mimořádně kvalitní svým obsahem a konceptualizací, ale i svým vizionářstvím. Přítel a kolega Hanuš v Olomouci po desetiletí psychotropní konopí na pokusném políčku pěstoval a připravoval z něj magistra liter tinktury. Nemohu se smířit se současným stavem, kdy je díky nevyhovující a nesmyslné legislativě v naší zemi něco takového nemožné a nemocní i vědci a lékaři jsou ignorováni a vyháněni na hranu zákona nebo zcela mimo jeho rámec."

- MgA. Štěpán Kubišta, ředitel Nové scény Národního divadla (s.kubista@narodni-divadlo.cz)

Je třeba, aby naši zákonodárci našli odvahu se na některá témata podívat po čase znovu. Oprostit se od předsudků, zvážit pro a proti a rozhodnout. Téma dekriminizace pěstování konopí pro léčebné a výzkumné účely mezi ně bezesporu patří.

- MUDr. Pavel Kubů; předseda Etické komise Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti (pavel.kubu@intel.cz)

Členství v petičním výboru jsem přijal velmi rád nejen proto, že jsem si již léta jist léčebnými účinky konopí, ale především proto, že pokračování prohibice rostlinného konopí pro léčbu a výzkum při stávající úrovni poznání léčivých a zdravích podporujících účinku aktivních látek v rostlině konopí je v hrubém rozporu se základním etickým pravidlem medicíny - především neškodit. Tisíce pacientů dnes trpí nemocemi, které za pomoci konopí dokážeme vyléčit či alespoň zmírnit jejich utrpení s minimem nežádoucích účinků. Zatímco kvůli zastaralému zákonu lékaři nemohou předepisovat konopí, podávají pacientům léky, které mají menší účinek na příčinu či příznaky dané nemoci než konopí a podstatně vyšší výskyt nejrůznějších nežádoucích účinků. Pacienty, kteří se i přes nesmyslný zákon konopím léčí, pak vystavujeme riziku trestního postihu či je přímo vhnáme do náruče organizovaného zločinu, který jim jejich lék za přemrštěné ceny kdykoli rád prodá. Jedněm či druhým tak ale shodně zvyšujeme míru utrpení, s níž se musí během své nemoci vyrovnat. A to je třeba změnit co nejdříve. Brilantní řečníci obhajující neetický zákon mají pro své PR hry vždy dostatek času, o něž ale v důsledku pouze okrádají pacienty, kterým konopí nejen pomáhá zmírnit utrpení, ale často se i zcela se uzdravit."

- Doc. PhDr. Michal Miovský, Ph.D., prodekan 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze, vedoucí Centra adiktologie PK 1. LF UK v Praze (mmiovsky@adiktologie.cz)

"Petici podepisuji s pocitem, že je nutné udělit dalšímu procesu jednání o zavádění tohoto typu léčby pro české pacienty nový a razantnější impuls."

"Frustruje mě pasivita mnoha kolegů a podceňování skupiny kanabinoidů v léčbě jak z hlediska účinnosti, tak z hlediska bezpečnosti. Současně mě dlouhodobě provokuje a mrzí iracionalita, kterou často za tímto postojem nacházím a to, že naše uvážování (myslím obecně celou skupinu zdravotníků) je tam moc ovlivňováno různými klišé, předsudky a laickými názory, že se dokonce často rozcházíme s tím, co říká věda a klinické poznatky."

- Mária Opltová, DiS, členka výboru Valné hromady Společnosti Parkinson, o.s., (maoplt@centrum.cz);

"Od roku 2000 se léčím pro Parkinsonovu nemoc ve VFN v Praze na neurologické klinice. To je hlavní důvod, proč se angažuji v této velmi důležité akci, neboť využití konopí v medicíně mnohdy pomůže lidem s Parkinsonovou nemocí žít plnohodnotný život a zároveň sníží negativní dopady na psychiku nemocného. Setkala jsem se s dvěma nemocnými, kteří se díky konopí viditelně zlepšili, jejich pokřivený obličej se vrátil do původního stavu, mohli se i volně pohybovat. Sama jsem vyzkoušela konopí při velkém zánětu po extrakci zubů a byla jsem překvapena, jak se můj zdravotní stav rychle zlepšil. Věřím, že petice má velký význam a

léčebné konopí

petice 2011

pomůže mnohým nemocným, kteří to možná berou jako poslední šanci, a tu bychom jim měli pomoci zajistit."

- MUDr. Martin Votava, Ph.D., vedoucí Farmakologického ústavu 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze (martin.votava@lfmotol.cuni.cz);

"Důvodem mé účasti v petičním výboru je názor, že různé předsudky a omezení by neměly stát v cestě poznání, jak tomu již mnohokrát v minulosti bylo. Pro výzkumné a léčebné účely se dnes používá celá řada toxických látek a nevidím proto důvod selektivně omezovat používání či výzkum derivátů konopí, které mají celou řadu prokázaných pozitivních účinků."

- MUDr. Tomáš Zábanský, Ph.D., vedoucí pro vědu a výzkum Centra adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze (twz@adiktologie.cz).

"Léčebnými účinky konopí a konopných látek se intenzivněji zabývám cca od roku 2007, kdy jsem toto téma zpracovával pro dosud nejobsáhlejší českou monografii o konopí, jež vyšla o dva roky později. Můj stupňující se zájem o tuto problematiku a její stále narůstající aktuálnost pro české nemocné nakonec vyústily v organizování parlamentního semináře pod záštitou našeho děkana, prof. Tomáše Zímy, a tehdejšího poslance dr. Ivana Langera. Parlamentní seminář za účasti politiků, státních úředníků, nemocných a odborníků v dubnu 2010 dospěl k jasným a jednoznačným závěrům: léčebné konopí je třeba nemocným zpřístupnit a existuje poměrně jednoduchý a jasně definovaný sled kroků, jimž toho lze dosáhnout."

"Po více než roce se ale - navzdory loňským deklaracím politiků a zástupců státních úřadů a ministerstev - situace nikam neposunula. Jinými slovy, náš stát svým nevyhovujícím, zastaralým zákonem stále vytlačuje několik desítek tisíc Čechů a Češek, jež se konopím nebo extrakty z něj léčí, do pozice zločinců. To je v civilizované společnosti nepřijatelné. Petici považuji za šanci razantněji ukázat, co už víme z mnoha výzkumů veřejného mínění: zpřístupnění léčivého konopí nemocným podporuje drtivá většina českých voličů a přejí si, aby jejich zástupci a státní zaměstnanci tuto jejich vůli bez odkladů a vytáček převedli do zákonů a dalších norem - aby konopí mohlo pomáhat těm, jimž pomáhat může, za co nejnižších nákladů a co nejbezpečněji jak pro pacienty samotné, tak pro společnost."

léčebné konopí

petice 2011

Příloha 3 - Léčebné využití konopí: přehled léčebných stavů

Následující přehled uvádí stavy, při kterých je konopí účinnou nebo nejučinnější známou léčbou.

Konopí je účinnou léčbou u následujících stavů:

- nevolnost a zvracení
- roztroušená skleróza
- astma
- některé typy deprese
- obsedantně-kompulzivní poruchy
- tiky
- migrény
- ADHD
- anorexie
- zánětlivá onemocnění střev
- anorexie
- revmatoidní artritida
- Tourettův syndrom
- Huntingtonova chorea
- Parkinsonova nemoc
- zelený zákal (zvýšení nitroočního tlaku)
- epilepsie
- a další...

Konopí je nejučinnější známou léčbou s minimem vedlejších účinků u následujících stavů:

- nechutenství (při chemoterapii nebo AIDS)
- neuropatická bolest (analgetikum)

Konopí může mít léčebné účinky u následujících stavů (nedostatečný nebo nejednoznačný výzkum):

- rakovina tlustého střeva
- rakovina plic
- kožní nádory
- nádory prsu
- nádory CNS
- rakovina slinivky břišní
- některá psychiatrická onemocnění.

ZDROJ: Miovský, M. (ed.), et al. (2008). Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium. Praha, Grada Publishing.

Příloha 4 - Léčebné využití konopí: výhody a rizika

Následující přehled uvádí výhody, které má konopí oproti některým typům standardní léčby a srovnatelná rizika.

Výhody oproti jiným formám léčby:

- neexistuje riziko předávkování
- snížení nákladů na některé typy léčby
- možnost úpravy dávky léčebné látky samotným pacientem tak, aby dosáhl/a kýženého efektu (typicky zmírnění bolesti, nevolnosti, poruchy koordinace pohybů)

léčebné konopí

petice 2011

- bez vedlejších příznaků typu nežádoucího obluzení, přílišného ovlivnění vědomí, atd.

Rizika léčby konopnými produkty:

- rozvinutí psychózy u predisponovaných jedinců při dlouhodobém každodenním užívání
- rizika s ohledem na snížení počtu spermií u mužů
- rizika (mírné) psychické závislosti
- karcinogeny uvolňované při hoření marihuany

Nemocní mohou marihuanu aplikovat následujícími způsoby snižujícími karcinogenní rizika:

- farmaceutické přípravky (Sativex – sublingvální sprej s obsahem delta-9-THC a CBD / výtažek z konopí, Marinol, Cesamet nebo Nabilon – syntetický delta-9-THC dronabinol); v ČR zatím registrován pouze Sativex, neobsahují další potenciálně účinné látky
- perorální konzumace rozemletého prášku nebo čerstvých listů a květenství (zapíjený nebo zapečený, THC je rozpustné v tucích a alkoholu – lihové a mléčné extrakty)
- vaporizace (uvolnění účinných látek bez karcinogenních látek z procesu hoření) – flexibilní dávkování díky okamžitému účinku
- konopný olej / výtažek / pryskyřice (pozn. hašiš není lékařsky indikován v žádné zemi)
- kouření

ZDROJ: Miovský, M. (ed.), et al. (2008). Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium. Praha, Grada Publishing

léčebné konopí

petice 2011

Příloha 5 - Léčebné využití: konopí stav ve světě

Následující text přináší přehled o léčebném využití konopí ve světě.

Historické aspekty léčebného využití konopí:

- Čína od 2800 př. n.l. (zejména revmatismus)
- stará Rus od 7. stol. př.n.l. (suchý kašel – astma)
- Indie od 12. stol n.l. (dodnes v ajurvédské medicíně)

Různé moduly produkce konopných látek pro léčebné využití v současnosti:

- produkce zajišťována státní regulační institucí (Rakousko: Ústav pro kvalitu potravin a léčiv)
- produkce zajišťována pěstiteli na základě vládního tendru (Kanada, Nizozemí, Švýcarsko)
- produkce zajišťována pěstitelskými kluby, tj. družstvy, které poskytují produkt svým členům za výrobní náklady (Španělsko a další země)
- produkce dodávána dobrovolníky zdarma (Izrael)
- produkce systémem licencí pacient-pěstitel, popřípadě pěstuje sám pacient (Kanada)
- pouze farmaceutické produkty na předpis (Německo)

Různé moduly distribuce konopných látek pro léčebné využití v současnosti:

- Soustředění vypěstovaných rostlin do státní institucí provozovaného farmaceutického skladu a následná distribuce do libovolné lékárny (Kanada, Nizozemí)
- Distribuční síť prodejen, tzv. dispensaries (americké státy Kalifornie, Colorado, Nové Mexiko, Maine, Rhode Island, Montana; také Švýcarsko)
- Licenční vztah mezi nemocným a pěstitelem (řada států USA, Španělsko)
- Distribuce pod dohledem ministerstva zdravotnictví ve spolupráci s policií (Izrael)
- Konopí, které je pěstováno pro účel léčby a výzkumu, je regulováno obdobou Státní potravinářské inspekce, *Österreichische Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit*, *AGES* (Rakousko)